

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

Nr. 12 | december 2003 | 25ste jaargang

Telkens twee mensen elkaar vergeven is het Kerst.

Telkens je begrip toont voor je kinderen is het Kerst.

Telkens je een ander helpt, is het Kerst.

Telkens iemand beslist om eerlijk te leven, is het Kerst.

Telkens een kind geboren wordt, is het Kerst.

Telkens je probeert om aan je leven een nieuwe zin te geven, is het Kerst.

Telkens je iemand aankijkt met je hart en een glimlach op je lippen, is het Kerst.

Want de liefde is geboren,

want de vrede is geboren,

want de gerechtigheid is geboren,

want de hoop is geboren,

want de vreugde is geboren,

want Christus, de Heer is geboren.

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Ds. Daniël Vanescote

Redactieteam

Eefje van der Linden
Bea Smetryns-Baetens
Dick Wursten

Redactieadres:

Marsveldstraat 5 - 1050 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-511 28 90
E-mail: info@vpkb.be

Web-site Internet:

<http://www.protestanet.be/VPKB>

Prijzen INFO

Individueel abonnement: Euro 10.50

Groepsabonnement: Euro 8.70
(vanaf minimum 5 exemplaren
naar éénzelfde adres)

Steunabonnement: Euro 12.00

Storten kan op rekeningnummer
068-0715800-64 van de Verenigde
Protestantse Kerk in België,
Marsveldstraat 5, 1050 Brussel.

De redactie behoudt zich het recht
voor om bepaalde artikels niet te
publiceren, indien nodig in te kor-
ten en/of redactioneel te bewer-
ken. Zij is niet verantwoordelijk
voor de inhoud van de artikels en
slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en bladen die niet
tot de VPKB behoren en artikels
uit het maandblad INFO geheel of
gedeeltelijk wensen over te ne-
men of te verwerken, dienen dit
schriftelijk aan te vragen.

Sluitingsdatum INFO januari
2004: dinsdag 9 december 2003
uiterlijk om 9.00u.

Uit de redactie geklapt...

Terwijl de natuur langzaam maar ze-
ker aan haar jaarlijkse time-out be-
gint (wat waren de herfstkleuren
trouwens prachtig, dit jaar; hebt u
dat ook gezien?), was het tijdens
de redactievergadering – half no-
vember – in de Marsveldstraat een
drukte van belang. Hier stond een
groepje te praten, druk gesticule-
rend, daar waren twee anderen in
een – zo op het oog – zeer vertrou-
welijk en diepgaand gesprek verzon-
ken. Ook was de gewone vergader-
zaal benomen. Navraag onthulde ons
al snel de reden voor deze bedrijvig-
heid: de synodevergadering stond
voor de deur en er moest nog van
alles geregeld, voorbereid, vertaald
en vermenigvuldigd worden.

Als u dan weet dat de secretaresse
van het synodebureau ook degene is
die voor dit blad altijd de kopij ver-
zamelt, ordent en uitlegt (=neolo-
gisme voor 'de lay-out doen'), dan
begrijpt u dat dit nummer onder ze-
kere druk is ontstaan.

Toch vertrouwen we erop dat u vol-
doende van uw gading vindt. INFO
zou haar naam niet waardig zijn als

er geen info in stond. Dat is dus ze-
ker het geval. Tevens begint er een
nieuwe reeks 'Schriftwerk', is er een
artikel dat verder doorgaat op de
opmerkingen die de voorzitter van
de Synodale Raad vorige keer maakte
over de effecten van de globalise-
ring op onze eigen kerkgemeen-
schappen.

Ook actueel (zij het dat wij niet we-
ten hoe actueel) is de protestantse
stem over de aanstelling van een
nieuwe paus (neen, dit heeft niets
te maken met de verkiezingen op de
synodevergadering).

Tenslotte hebben we geprobeerd u
met dit nummer ook liturgisch wat
op weg te helpen naar het Kerst-
feest.

Namens de redactie wens ik u een
verwachtingsvolle adventstijd, uitlo-
pend op een zegenrijke viering van
het geboortefeest van Hem die onze
"redder, messias en Heer" is (Lukas
2:11 NBV).

Dick WURSTEN

Inhoud

blz.

02 Colofon -
Uit de redactie geklapt -
Inhoud

03 Woord van de voorzitter -
Schriftwerk

04 Waar ik het met u over zou
willen hebben

08 Nieuws uit de synodale raad

09 Nieuws uit de coördinaties

12 Nieuws uit de gemeenten

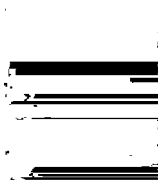
13 Nieuws uit de Faculteit -

blz.

14 Vervolg - Woord van de
voorzitter

16 Protestantse Solidariteit
Protestantse Radio en TV

Schriftwerk

Laat Ons mensen maken

De gedachte dat het in de bijbel (en in de kerk?) ten gronde vooral over God gaat zit, meen ik, diep geworteld in ons collectieve christelijke bewustzijn. Dat het met name gaat om de aandacht voor het goddelijke, het hiernamaals, het leven na de dood, de 'laatste dingen'. En dat het leven *voor* de dood, het hiernu-maals, het menszijn, daarbij tweederangs is.

Niets is minder waar. Al meteen in het begin, in het boek Genesis, zegt God : *laat Ons mensen maken*. (Gen.2:26). Je zou het de ultieme kern van het bijbels 'partijprogramma' kunnen noemen : 'laat Ons mensen maken'.

In die 'godsspraak' wordt duidelijk dat het in het bijbels getuigenis van meet af aan om mensen gaat. Dat komt zelfs in dubbele zin naar voren. Allereerst in het feit dat het gaat om het maken van, jawel, '*mensen*'. En vervolgens ook nog in dat enigszins geheimzinnige woordje 'ons'. Volgens een joodse traditie duidt dat woordje "ons" immers niet alleen op God, maar op God én, jawel : méns. Dus : "laat Ons mensen maken" betekent dan : laten wij, God én mens, mensen maken. Anders gezegd : "Laten wij, God en mens, humaniteit scheppen". God wil, aldus het bijbels verhaal, in *samenwerking* met mensen, "mensen maken" en wel : naar Zijn beeld en gelijkenis. Daar is God op uit: om samen met de mens ware menselijkheid te scheppen.

Neem nu de roeping van Abraham. Ook dat verhaal is een voorbeeld hoezeer het God om mensen gaat. Eerst roept hij één mens, Abraham, vervolgens loopt dat uit op de roeping van een heel volk en tenslotte loopt dat uit op de roeping van alle mensen tot de einden der aarde.

Zo worden wij allen geroepen om, als Abraham, die geroepene van het eerste uur, met God op weg te gaan. Op weg om gehoor te geven aan Gods uitnodiging van het eerste uur : "laat Ons mensen maken". Geroepen om samen met God humaniteit te scheppen. Om samen met God mens en medemens te zijn. Naaste van en voor elkaar. Om mens te zijn naar Gods wil en bedoe-ling.

In het Abrahamverhaal betekent dat ook : wegtrekken uit Ur. Weg uit het land waar de onmenselijkheid heerst, de afgodencultus, de cultus van de vruchtbaarheid, kracht en vitaliteit. Weg uit de cultus van het recht van de sterkste. Een cultus die nog altijd actueel is en overal om ons heen.

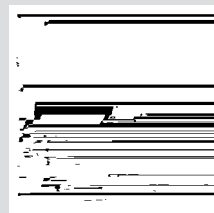
Die actualiteit, dat Ur, die onmenselijkheid, wordt overal in de bijbel gethematiseerd. B.v. in de maatschappelijke aanklachten van profeten zowel als apostelen, wanneer weduwen en wezen weer eens worden geminacht, vreemdelingen worden geweerd, melaatsen worden uitgestoten, eenzamen geen aandacht krijgen, brodelozen geen brood, havelozen geen have, de rechtelozen geen recht, de hopelozen geen hoop en de armen niet worden bedeed. En ook in die aanklachten wordt duidelijk : het gaat God om mensen.

En tenslotte : dat het God om mensen gaat zien we ook aan Jezus, die als de ware mens, de nieuwe Adam, de weg van de ware humaniteit ging. Een weg langs mensen en mensenmenigten, zieken en uitgetelden, onderdrukten en uitgestotenen, treurenden en gebrekigen, eenzamen en wanhopigen...

Een weg die met Abraham begon en die Jezus voltooide en doortrok naar het Beloofde land. Het land van het leven zoals God dat bedoeld heeft. Het Koninkrijk van de ware humaniteit, de Nieuwe aarde, waar het recht van de sterkste is afgeschaft en waar alle mensen tot hun recht komen: mens te zijn samen met God: naar Gods beeld en gelijkenis.

Ds. Ernst VEEN
predikant te Leuven.

Synodevoorzitter aan het woord

Benoeming paus

Hieronder vindt u het artikel dat de voorzitter van de synodale raad, ds. Daniel VANESCOTE op verzoek schreef voor "Het profiel van de volgende paus", een boek van prof. Rik TORFS en dhr. Kurt MARTENS (Faculteit Kerkelijke Recht), dat binnenkort zal uitgegeven worden door het Davidsfonds.

Inleiding

Een paus benoemen - en met het oog daarop zijn profiel schetsen - is in protestantse middens een vreemde gedachte. Alleen al het idee van een ambt van paus, druist in tegen onze principes.

Daarom is het nogal delicaat voor een protestant om zich te uiten over dit onderwerp aangezien er van meet af aan een diepgeworteld meningsverschil bestaat rond de hiërarchische structuur van de Kerk. Ook het feit dat wij de profielschets voor een verhoopte paus opstellen, zou kunnen laten veronderstellen, dat wij in deze omstandigheden bereid zouden zijn om het gezag van de paus te aanvaarden, maar dit is niet zo... We spelen het spel mee zonder echter te beweren dat de ideeën die naar voren geschoven worden, de algemene opvatting binnen het protestantisme vertegenwoordigen. Het gaat dus slechts om een persoonlijke bijdrage.

(vervolg op blz. 14)

Waar ik het met u over zou willen hebben

Veni Emmanuel, zingend op weg naar Kerst

Een lied ontvreemd

In het klooster zingt men al vele eeuwen elke avond ten besluite van het avondgebed (de vespers) *de lofzang van Maria*, of het 'Magnificat'. Zoals gebruikelijk in de katholieke liturgie wordt deze lofzang ingeleid met een passend gebed, variërend volgens de tijd van het kerkelijk jaar: de zogeheten 'antifoon'. Hierdoor krijgt eenzelfde gezang elke keer toch net weer een andere kleur. De antifonen van het Magnificat uit de week voor Kerst zijn bijzonder fraai en dat is eigenlijk ook wel logisch, want zo vlak voor Kerstmis is de lofzang van Maria op z'n plaats en kan de verwachting van de gemeente aan die van Maria worden gespiegeld (of omgekeerd, als u dat liever leest). Deze 7 antifonen staan bekend als de 'grote antifonen', of de 'O-antifonen'. Deze laatste titel hebben zij gekregen omdat elke antifoon begint met de aanroeping van de nieuwgeboren Heer met een andere naam/titel, voorafgegaan door de uitroep 'O'. De zeven messiasstitels zijn alle uit oudtestamentische schriftgedeelten afgeleid.

In het Liedboek is een strofische bewerking van deze O-antifonen opgenomen van de hand van Willem Barnard: gezang 125, een lied dat zich – niet in het minst door de mooie melodie – in een redelijke populariteit mag verheugen. De suggestie dat de melodie in wezen zou teruggaan op een echte middeleeuwse melodie lijkt mij een staaltje typisch 19de eeuwse nostalgie.

Heel aardig is dat Barnard zelf achteraf niet zo gelukkig was met deze strofische versie van de O-antifonen en zijn bewerking ervan. Ter gelegenheid van de uitgave van zijn 'Verzamelde Liederen' heeft hij een nieuwe versie aangeboden. Tegelijk legt hij in een uitgebreide voetnoot hiervan verantwoording af, tevens zijn eigen toelichting in het

Compendium bij gezang 125 aanvullend en corrigerend. In deze voetnoot meldt hij hoe hij pas nadat het *liedboek* was verschenen er achter is gekomen hoe het nou precies zat met die O-antifonen. Ook beklom hij zich dat hij zo slaafs zijn Engelse 'Vorlage' was gevolgd, waardoor eigenlijk het typische karakter van de O-antifonen onnodig veel geweld was aangedaan. Niet alleen waren de zeven titels gecomprimeerd in vijf strofen, maar ook was daardoor de *volgorde* van de titels omgedraaid. Hij schrijft daarover (*Verzamelde liederen*, p. 413):

"Bij nader inzien leek het mij gewenst de tekst van de latijnse woorden nauwkeuriger te volgen, in de klassieke rangschikking, dus beginnend bij *Sapientia* en besluitend met *Emmanuel*. Wel heb ik de inmiddels bekend geworden liedvorm en de melodie gerespecteerd. Deze tekst komt dus, wat mij betreft, in de plaats van lied 125 uit het *liedboek voor de kerken*. In de hier aangeboden versie is het persistente *veni veni* (o kom), waarmee elke strofe begon, losgelaten. Ook het *wees blij* van het keervers heb ik vervangen. Het *gaude(te)* van de adventszondag

moet voor mijn oor met *verblijd u* worden vertaald, niet met *wees blij*! En het bleek mij niet mogelijk aan de latijnse tekst enig recht te laten wedervaren, wanneer elke strofe zou moeten beginnen met dat *o kom*!. Ik heb dat dan ook naar het refrein verplaatst en het werkwoord 'verblijden' (...) in de laatste regel gezet. Het al te 'blatende' van het refrein zoals het nu in het *liedboek voor de kerken* staat is daarmee vermeden."

Om u de kans te geven oud en nieuw te vergelijken: hierbij de 'verbeterde' tekst van gezang 125 uit het *liedboek voor de kerken*. Ik heb voor het gemak de bron(bijbel)tekst erbij aangegeven. Kunt u ook daarvan de context reconstrueren en u verbazen over de bijbelkennis en het bijbelgebruik van degenen die ons zijn voorgedaan in gebed en geloof. Het woordspel (omgekeerd acrostychon) met de beginletters van de zeven messiasstitels resulteert in de Latijnse zin *Ero cras* (morgen zal Ik er zijn), maar dat wist u ongetwijfeld al wel. En indien niet, weet u het nu.

ds. Dick WURSTEN
predikant te Antwerpen-Zuid

naar "Veni veni Emmanuel"

Antifonen van het 'Magnificat in de vespers van de week voor Kerstmis.

Guillaume van der Graft (ps. Willem Barnard): Verzamelde liederen, nr. 191

melodie: 'O kom, o kom Immanuel' (Thomas Helmore, 1854) Liedboek voor de kerken, gezang 125

17/12 Sapientia [Spreuken 8:1-16]

Op aarde plant het kwaad zich voort,
de waanzin voert het hoogste woord,
het zaad verdort, de oogst wordt schraal,
o wijsheid, daal als vruchtbare taal!

O KOM, JA, KOM, EMMANUEL!

VERBLIJD UW VOLK, UW ISRAËL!

18/12 Adonai [Deuteronomium 10: 17-21]

Verlichte wolk en lopend vuur,
zo waart gij eens op aarde hier,
die onze *Heer en Meester* zijt,
zie neer en kom in majesteit!

O KOM, JA, KOM, EMMANUEL!

VERBLIJD UW VOLK, UW ISRAËL!

19/12 Radix Jesse [Jesaja 11:1-10]

Ja kom, gij *wortel Isiï*,
verlos ons van de tirannie,
van alle goden dezer eeuw,
o, Herder, sla de boze leeuw!

O KOM, JA, KOM, EMMANUEL!

VERBLIJD UW VOLK, UW ISRAËL!

20/12 Clavis David [Jesaja 22:20-22]

Ontsluit, gij die de *sleutel* zijt,
die opendoet en niemand sluit,
het huis van dood en duisternis
waarin uw volk gekluisterd is!

O KOM, JA, KOM, EMMANUEL!

VERBLIJD UW VOLK, UW ISRAËL!

21/12 Oriens [Maleachi 4:1-3]

Daag op, o grote *dageraad*,
licht aan, wij zijn ten einde raad,
verjaag de nacht van onze nood
en maak uw toekomst rozerood!

O KOM, JA, KOM, EMMANUEL!

VERBLIJD UW VOLK, UW ISRAËL!

22/12 Rex Gentium [Jeremia 10:6-7]

Koning der volken, heers alom
en, eerste van de aarde, kom!
Gij hoeksteen, maak ons samen één,
verzamel allen om u heen!

O KOM, JA, KOM, EMMANUEL!

VERBLIJD UW VOLK, UW ISRAËL!

23/12 Emmanuel [Jesaja 7:14]

Zegen het volk dat vrede wil,
maak Israël gerust en stil,
wees uw belofte, neem ons aan,
Emmanuel, bewijs uw naam!

O KOM, JA, KOM, EMMANUEL!

VERBLIJD UW VOLK, UW ISRAËL!

Eenheid en missie in de VPKB

Of we het nu willen of niet globalisering en de daarmee gepaard gaande migratie bereiken ook onze kerken en de VPKB in het algemeen.

Zo zijn er in de eerste plaats een aantal migranten kerken met de VPKB geaffilieerd, denk aan de Koreaanse en de toekomstig geaffilieerde I(nternational)P(rotestant)C(hurch).

Daarbij is al langer bekend dat verschillende gemeenten migranten, vluchtelingen, buitenlandse studenten in hun midden hebben. Intussen is dat een derde van de VPKB-gemeenten.

Dit alles was reden genoeg voor de synodale raad en voor het volwassenenvormingswerk om hieraan aandacht te besteden.

Het volwassenenvormingswerk deed dit op 3 september en vroeg vier gemeenten om hun zorgen en zegeningen met betrekking tot deze vaak anderstaligen nieuwkomers te delen. Ook andere gemeenten hebben intussen een uitnodiging ontvangen om hier aan mee te doen.

Op twee september waren alle kerken uitgenodigd om met mevrouw Jet DEN HOLLANDER van Mission in Unity te spreken over de houding die de kerk aanneemt t.o.v. migrantenkerken en t.a.v. migranten. Het project Mission in Unity is vier jaar geleden gestart en is een sa-

menwerking tussen de W(orld) A(lliance) of R(eformed) C(hurches) en het John Knox International Reformed Centre. Dit had alles te maken met een accent verschuiving binnen de WARC. De vraag van hoe overbruggen we de kloof tussen Noord en Zuid veranderde in de vraag naar welk effect heeft het gebrek aan relaties met buitenlandse kerken voor het missionair karakter van de kerken.

Met dit project probeert men ook een handreiking aan kerken te geven om te helpen zoeken en op een veranderde situatie in te spelen. Het project Mission in Unity wil tevens openstaan voor andere manieren van kerk zijn. Het project wil ook de theologische scholen bevragen op hun opdracht ten aanzien van missionair gedach-

tegoed. In hoeverre leiden deze scholen op tot een open en visionair gedachtegoed? Of worden de mensen "afgeleverd" met een gedachtegoed dat eerder gesloten genoemd kan worden?

Situatie in Nederland

In Nederland bestaan verschillende kerken van de reformatische traditie naast elkaar. Ze hebben, bij voorbeeld binnen in één stad, geen onderlinge contacten. Ze lijken elkaar zelfs te negeren omdat ze de ander niet juist vinden. De oorzaak van dit naast elkaar bestaan wordt gezocht in de vele splitsingen die deze traditie gekend heeft. De traditie van de reformatie, waarbij er een sterk accent is op de bijbel en een sterke nadruk op de autonomie van de lokale gemeente, werkte deze splitsingen in de hand. Al maakt die tweevoudige traditie zeker de sterkte van deze kerken uit, "de andere leden van een zelfde lichaam" negeren kan men net zo goed ongepast noemen.

Eenheid en missie kennen geen gemakkelijke relatie. Eenheid hoeft niet per se tot een meer missionair denken en handelen aan te zetten. Het is zelfs de vraag of het proces van SOW kerken in Nederland tot meer geloofwaardigheid van de kerken op dit punt gaat leiden.

Duidelijk is dat in de westerse we-

*VPKB Elsene - Marsveldstraat
Uit Kalender 2004 "Feesten met de buren"
van Kerkwerk Multicultureel Samenleven
Fotograaf : Pascal De Keyzer*

reld de presentie van migranten het onderwerp is. Een onderwerp dat niet genegeerd kan worden. En de vraag moet gesteld worden waarom er wel geld en aandacht is voor buitenlandse reizen naar zusterkerken terwijl men in de eigen stad geen contact zoekt met de migrantenkerken. En waarom we in veel westerse landen geen migranten zien in de kerken ?

Men zegt wel dat contacten met anderen culturen zo verrijkend werken maar eigenlijk weten we niet wat we willen en kunnen leren van de anderen. Aldus mevr. Jet den Hollander.

Belgische situatie

Opmerkelijk was te horen dat de Belgische situatie, waar 1/3 van de kerken migranten heeft opgenomen, vrij uniek is in de Westerse wereld. Er is binnen deze kerken vaak een grote diversiteit aan nationaliteiten, geloofsd denominaties en vormen van spiritualiteit. Het is daarom zoeken naar wegen om elkaar te ver-

staan, maar ook om de verschillen in cultuur en in theologische opvattingen te bespreken en serieus te nemen.

Deze kerkgemeenschappen zijn allemaal groeiende en denken na over : andere vormen van participatie en betrokkenheid; identiteit en verandering; saamhorigheid en ontmoeting; grotere pastorale en diaconale taken en de samenwerking met andere kerken en seculiere organisaties.

De kerken zelf geven simpele antwoorden op de vraag hoe het nu allemaal begonnen is. Het zijn antwoorden waarin elke gemeente zich vroeg of laat een keer kan herkennen.

De vraag kwam naar boven: "Hoe drinken we samen koffie ? Ieder aan zijn eigen tafeltje of ... Hoe willen we kerk zijn in onze stad of buurt ? Willen we na het vertrek van een dominee dezelfde koers blijven varen of kiezen we een andere ?" Vaak was er het besef dat men een begin moest maken, al

wist men niet op al die vragen al een antwoord.

En er blijft voorlopig nog meer onbeantwoord : waarom dit in België kan en gebeurt ? Wat is bijvoorbeeld de politiek-historische context van België ? En waarom kiezen sommige kerken deze weg en andere niet ? Hoe verhouden kerken zich tot migranten en wat bepaalt die verhouding ? Speelt de theologie daarin mee ? De antwoorden daarop zijn niet zonder belang, want de gevolgen van migratie en globalisering appelleren aan elke kerk.

*Eefje VAN DER LINDEN
Volwassenenvormingswerker*

**Bestellingen kalender
2004 "Feesten met de
buren" : kms@kms.be**

Nieuws uit de Synodale Raad

Synodevergadering

Op zaterdag 22 november a.s. vindt in Seraing-Haut de 25ste zitting van de synodevergadering plaats.

Elke synodevergadering betekent een etappe op de weg van de Kerk. Telkens kijken we terug op hetgeen in de Kerk op nationaal niveau gebeurde : wat hebben we verwezenlijkt ? Welke zaken lopen nog ? Welke resultaten hebben we op financieel vlak geboekt ? Ons werk zou echter niet zeer vruchtbaar zijn, indien we ons alleen op het verleden zou toespitsen. De synodevergadering denkt daarom ook na welke pistes zij moet volgen voor de toekomst. Ze maakt plannen en neemt besluiten die de weg van de Kerk afbakenen.

Dit jaar is de agenda niet zo zwaar aangezien enige tijd geleden besloten werd een cyclus van 2 jaar in te stellen voor de synodevergadering en het werk van de coördinaties slechts tijdens de pare jaren op de agenda te plaatsen. Toch is de zitting van het korte type ook van belang.

Naast de gebruikelijke zaken die moeten behandeld worden, is er dit jaar b.v. de verkiezing voor een nieuwe voorzitter van de synodale

raad. Daarnaast moeten er een aantal lopende zaken behandeld worden zoals de richtlijnen voor het in dienst nemen van kerkelijke werkers, de lijst van zusterkerken in het buitenland, de procedure klachtenbehandeling voor seksueel misbruik, de herstructurering van het voorzitterschap, de partnerschapsaanvraag van de Vrije Methodistische Kerk in België, het tekstontwerp over de administratieve overeenstemming...

Pensionering

Ds. Léon ROCTEUR (predikant Bruxelles-Musée) wordt in februari 2004 65 jaar en gaat vanaf 1 maart a.s. met pensioen.

Inspecteur a.i.

Ter vervanging van inspecteur A. Dirkzwager werd ad interim aangesteld :
dhr. Gottlieb BLOKLAND,
Leo XIII-straat 18
1120 Neder-over-Heembeek.
Tel. Fax. 02/245.21.70
E-mail : g.blokland@skynet.be

Nieuwkomers

De synodale raad heeft zich positief uitgesproken over de komst van een predikant uit de *Eglise Réformée de France* en van een Duitse studente die in onze Kerk een vicariaat zal vervullen.

Het gaat om volgende personen :

- dhr. Madjid BADRI, voor het ogenblik predikant rond Parijs (Clamart) die een toezegging van beroep ontvangen heeft van de gemeente *Courcelles*;
- mevr. Heike SONNEN uit de Kerk van Westfalen, die een vicariaat zal vervullen binnen de VPKB.

Bruxelles-Musée

Vanaf 1 maart 2004 zal niet alleen de plaats van 2de predikant vacant zijn maar ook de plaats van 1ste predikant in de gemeente *Bruxelles-Musée*.

Consulentschappen

Er zijn volgende wijzigingen in de lijst van consulentschappen, die op 18 september jl. gepubliceerd werd

Predikantsplaatsen, erkend door de Staat

OOST-HENEGOUWEN – NAMEN- LUXEMBURG
Chimay (vacant vanaf 1 juli 2004)

OOST- EN WEST-VLAANDEREN
Ieper
Menen

Consulent

Michel DE BOCK

Cor DE BEUN
Christian BULTINCK

Telefoon

064/84.20.22

050/35.50.84
052/21.66.10

Nieuws uit de coördinaties

30ste editie van de Vlaams Diaconale Dag in Turnhout :

Als het allemaal teveel wordt...

Het thema "psychisch lijden" was op het eerste zicht misschien niet direct diaconaal van karakter, maar blijkbaar leefde toch de behoefte bij gemeenteleden om zo een thema rustig, genuanceerd aan te raken zonder de pretentie oplossingen te kunnen geven. De dag was opgebouwd rond twee door de aanwezigen zeer gewaardeerde lezingen. De sprekers brachten het diaconale aspect goed in beeld. Na de lezingen werd er tijd gegeven om vragen te stellen, vervolgens werden de aanwezigen aan het werkgezet rond aansluitende stellingen.

De eerste lezing, door dr. Walter Krikilion ging in op de vraag hoe de **psychiatrie en het pastoraat**, door pastor of gemeentelid, elkaar kunnen ondersteunen in de zorg om de zorgvrager. In de algemeen psychische zorg om de persoon die lijdt, is ook ruimte voor het pastoraal handelen. Het geloof of de levensbeschouwing is immers een specifieke dimensie van het leven en doordringt alle aspecten van het menselijk leven. Geloof is evenwel een inspiratie en niet een therapeutisch middel. De professionele pastor is hier een vertrouwenspersoon, een geestelijk begeleider als het gaat om de godsrelatie.

Het pastoraal handelen is bovendien niet alleen een taak voor de pastor maar ook voor de gemeente in haar geheel, als zij zich open stelt op diaconale wijze voor iedereen en dus ook aan deze mens te kennen geeft "jij hoort erbij". De gemeente kan namelijk het teken zijn en het teken geven van nabijheid, van leven. Zij kan ondersteuning bevestiging geven, ook als genezen niet meer gaat... Juist misschien als gemeente omdat het allerm minst gemakkelijk is om psychisch lijden te verdragen als eenzame naaste.

De tweede lezing "**met een bluts en een buil alle dagen toch leven**", door Frank Marivoet gaf eveneens handvaten aan een gewone mens om met psychisch lijden, indien hiermee geconfronteerd, om te gaan, en aan de gemeente om een belangrijke rol te spelen.

Daarbij kwam aan de orde dat het niet alleen de psychisch lijdende is

die zorg nodig heeft, maar ook de direct betrokkenen. Ook daar kan een gemeente en diaconie een handje toesteken.

Hoewel het psychisch lijden in de eerste plaats met de persoon te maken heeft, werd nog eens duidelijk geschetst dat onze prestatie maatschappij van de intelligentste, de knapste, de flexibelste, vraagt om slachtoffers. Deze maatschappij gaat uit van de sterkste en niet van de zwakken. Zwakken kunnen hoe dan ook niet mee in deze race, maar ook steeds meer 'gezonde' mensen kunnen de toenemende druk niet meer aan.

Bij de **stellingen** die niet met een simpel eens of oneens beantwoord konden worden, werden de aanwezigen uiteindelijk op de eigen godsdienstbeleving, het eigen godservaren en de eigen maatschappelijke visie terug geworpen. Zo kwam aan het licht hoe we eigenlijk kijken naar iemand die psychisch lijdt.

Bij de stelling "Als een mens geestelijk ziek is, moet zijn godsdienstbeleving ook wel ziek zijn" kwam al snel de vraag "wat is eigenlijk een gezonde godsdienstbeleving" en hoe normaal ben ik zelf?

Bij de meer maatschappelijke stellingen kwam de vraag op tafel hoeveel keuze we zelf hebben in deze maatschappij?

Gedurende de dag was er de mogelijkheid gegeven een kaarsje

aan te steken voor hen die ons bij al de gesprekken voor ogen kwamen. De namen van deze mensen werden ten slotte meegenomen in het afsluitende meditatief moment, waarin de gedachte van de dag werd samengebond: niemand kan weten of het hem of haar niet zal overkomen, arm of rijk, jong of oud. En is het niet het geloof in Gods betrokkenheid op de ganse schepping dat de hoop levend wordt gehouden op een toekomst voor diegene die lijden en meelijden, alsook de hoop op een andere, betere wereld?

Het Kyrie Eleison van Willem Vermandere, dat een centrale plaats in de meditatie innam, vat het mooi samen :

*Voor de meester die niet meer durft vertellen, voor de priester die zijn gebed vergeet, voor de dokter die niet meer kan genezen en voor de rechter die geen raad meer weet...
voor al d'angsten en slapeloze nachten, voor al 't verdriet dat niet geweten is
kyrie eleison
voor dat kind in dien donkere stal
ieder jaar wordt onze hoop herboren
dat 't hier ooit nog beteren zal
eleison, eleison kyrie eleison.*

Voor de terugreis uit de verre maar heel gastvrije gemeente Turnhout, konden nog gedachten gewisseld worden bij een kop koffie en thee.

*namens de werkgroep WMGO, het VVW en De Open Poort
Eefje VAN DER LINDEN en
Koen DE BRUYCKER*

Nieuws uit de coördinaties

Gezondheidsprogramma aids-patiënten in Zuid-Afrika

*De Coördinatie 'Kerk en Wereld' roept de kerken op om het **Gezondheidsprogramma thuiszorg voor aids-patiënten van onze partnerkerk de Verenigende Gereformeerde Kerk in Zuidelijk Afrika** (VGKZA) royaal te ondersteunen.*

Wereldwijd zijn zo'n 34 miljoen mensen besmet met aids-virus. De schatting voor Zuid-Afrika is ongeveer 4,74 miljoen mensen, onder wie 2,65 miljoen vrouwen. Het hoogste percentage bevindt zich in de provincie Kwa-Zu Natal met 33,5 %. Het nationaal gemiddelde van besmette zwangere vrouwen bedroeg in oktober 2001 zo'n 24,8 %.

Doel

De VGKZA heeft sinds een aantal jaren de strijd tegen aids tot een van haar belangrijkste prioriteiten gemaakt. Het doel van het 'Gezondheidsprogramma thuiszorg voor aids-patiënten' is het rekruteren, opleiden en begeleiden van vrijwilligers om gezondheidszorgen te verlenen aan aids-patiënten die aan huis gebonden zijn, zowel in landelijke als in stedelijke gebieden.

Er zijn al diverse lokale en regionale initiatieven vanuit de kerken, maar de inzet wordt nu opgevoerd d.m.v. toerusting van kerkleiders, het opzetten en begeleiden van groepen vrijwilligers en de opvang van aids-weeskinderen. De vrijwilligersgroepen zullen ondersteund worden door stuurgroepen waarin mensen van de lokale kerk, de gezondheidscentra of de hospitalen zitting zullen hebben.

Concreet

Het gezondheidsprogramma wordt ondersteund door kerkelijke groeperingen, de overheid en lokale NGO's. Er is daarbij nauwe samenwerking met lokale gezondheidscentra, regionale ziekenhuizen en sociale werkers van het departement binnenlandse zaken. De VGKZA wil concreet 10 goed functionerende en bege-

leide vrijwilligersgroepen van elk acht vrijwilligers in vijf nieuwe regio's binnen het jaar in het leven roepen. Elk van deze vrijwilligers zal tien patiënten voor zijn rekening nemen en deze minstens één maal per week bezoeken. Aangezien de gemiddelde grootte van een familie van een aids-patiënt 7,45 personen omvat, zullen 6.700 personen tevens bereikbaar worden voor sensibilisering t.a.v. de aids-problematiek. Tevens wordt de vrijwilligersgroepen geleerd om zelf groenten te kweken en wordt een gemeenschappelijke watertank voorzien waar dat nodig is.

Financiële plaatje

Als coördinatie hebben we ons geëngageerd om de start van 8 groepen te financieren. De kosten van de eerste fase worden beraamd op Euro 6.800,- ofwel Euro 850,- per groep. Dit behelst de kosten voor rekrutering, organisatie, omkadering van de vrijwilligersgroepen, alsmede het verstrekken van pijnstillende middelen, vitamines, hygiënisch materiaal, voedselpakketten met verse groenten en watertanks. We zijn ons ervan bewust dat er veel meer geld nodig is. Hiervoor doen we beroep op de kerken.

Partnerschap

De coördinatie 'Kerk en Wereld' van de VPKB wil dit project mede lanceren in het kader van een duurzaam partnerschap met de VGKZA dat dateert uit de tijd van de anti-apartheidsstrijd. Vijf van onze gemeenten hebben een partnerschap met een gemeente van de VGKZA; de VGKZA is partner in 'KAP', ons jongeren-zendingsprogramma en ook de 'Belijdenis van Belhar', die onze kerk officieel heeft opgenomen, verbindt ons nauw aan elkaar.

*Ds. Marc LOOS
Namens de VPKB-coördinatie
'Kerk en Wereld'*

**Via Protestantse Solidariteit
(rek. 068-0669010-28):
fiscaal attest vanaf Euro 30**

Nieuws uit de coördinaties

Jeugdwerk :

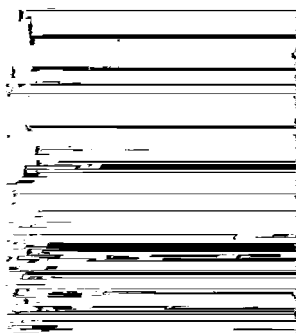
Jongerensynode 2004

2003 nadert z'n einde en Op Vrije Voeten is dus volop plannen aan het maken voor volgend jaar. Een nieuw project voor 2004 is de organisatie van een jongerensynode, gelijktijdig met de synodevergadering van de 'volwassenen'. Het is enkele jaren stil geweest, maar we willen dit initiatief nieuw leven inblazen. Op het synodeweekend van 2004 willen OVV en het PPJ¹ de stem van de jeugd in de VPKB onder de aandacht brengen.

Hiervoor zijn we op zoek naar zoveel mogelijk enthousiaste medewerkers. Graag willen we een werkgroep opzetten die samen met ons dit jongerenprogramma wil opzetten. Wij kunnen dit immers niet alleen !!

We zijn op zoek naar:

- 'jonge' en 'minder jonge' mensen die graag hun mening kwijt willen over hoe zij 'kerk' zijn (willen) beleven
- enthousiaste mensen met een hart voor de jeugd die een steentje willen bijdragen
- mensen die ervaring hebben met de vroegere jongerensynodes. Het is belangrijk om die expertise om te zetten in plannen voor de nieuwe jongerensynode.

Kortom : zoveel mogelijk mensen die zich samen met ons willen inzetten om de jeugd een plaats te geven in de kerk.

Als je geïnteresseerd bent om mee te werken met dit project, neem dan contact op met OVV, zodat wij een overzicht kunnen maken van de mogelijke leden van de werkgroep.

Daarna kunnen we dan verdere afspraken gaan maken. Wacht best niet te lang met reageren. Van uitstel komt immers nog net te vaak uitstel. Het zou jammer zijn dat je wel geïnteresseerd bent maar dat wij dit niet weten en jou diensten-gevolge niet voldoende op de hoogte kunnen houden...

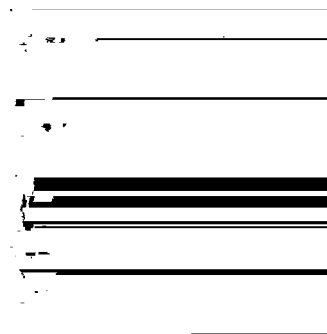
Wij hopen in ieder geval voldoende enthousiaste mensen te vinden om dit project te kunnen waarmaken. Het is al ettelijke jaren geleden sinds de laatste jongerensynode en wij hopen er met deze nieuwe start weer leven in te blazen en tegelijkertijd aan de 'Kerk' te laten zien dat de jeugd best wel wat te vertellen heeft!

Laat gauw iets van je horen

PS : houd de jeugdagenda op de VPKB-site in de gaten. daar kan je alle belangrijke data terugvinden...

(Footnotes)

¹ Protestants Platform voor Jeugd(werk)

Nieuwjaarsreceptie

Iedereen welkom op onze jaarlijkse nieuwjaarsreceptie !

We verwachten jullie allen om 19u. op het OVV kantoor. Het zal een verrassende avond worden. Om toch al een tipje van de sluier te lichten zal ik dit al even meegeven; we hebben eens in de archieven gerommeld en zijn op heel wat interessant beeldmateriaal gestoten. Ook het recente beeldmateriaal zal niet achtergehouden worden.

Dus iedereen dat herinneringen wil ophalen of OVV beter wil leren kennen moet zeker komen !

Om 20uur start onze fotoreportage, dus wees op tijd.

Nadien is er nog de mogelijkheid om met een hapje en een drankje even na te praten.

Geïnteresseerd?

Wanneer : vrijdag 9/01/2004
Vanaf 19uur tot...

Adres: Op Vrije Voeten vzw
Schermersstraat 32
2000 Antwerpen
tel: 03/ 226.91.95

Als je komt, gelieve even te verwittigen ! Niet vergeten; hoe meer zielen hoe meer vreugde!

Tot dan,
het OVV team

Nieuws uit de gemeenten

Een gemeente stelt zich voor : Antwerpen Linker-Oever

Als je de kaart erbij neemt zie je het meteen : Linkeroever is maar een vreemd aanhangsel aan de stad Antwerpen. Van oorsprong heeft de Linker-Schelde-oever weinig met 't stad, maar alles met het achterliggende Waasland te maken. Het Vlaams Hoofd, dat via veren verbinding maakte tussen het Waasland en de stad Antwerpen. Later werd Sint Anneke het geliefd ontspanningsoord voor de deftige Sinjoren, die uit 't stad massaal naar de mosselhuizen aan de Schelde-oever trokken. En nog heel lang behoorde de Sint Anna-parochie onder het bisdom Gent.

Gans anders is het met de protestantse kerk op de Linker-oever : voortgekomen uit en verworteld met de moedergemeente uit Antwerpen, de protestantse kerk aan de Bexstraat. Over het roemrucht protestants verleden van de stad Antwerpen is genoeg bekend. Maar hoe heeft het protestantisme uiteindelijk ook op de Linkeroever vaste voet gekregen ?

We hoeven niet ver terug in de tijd : in het jaar 1968 trok voor het eerst een evangelisatieteam door de wijk Linkeroever. Eén naam moet in dit verband zeker genoemd worden: dominee Bernard CARP, predikant van Antwerpen-Oost van 1966 - 1984. Mede door zijn streven komt het werk op de Linkeroever goed op gang. Uit deze activiteiten ontstaat een kleine huisgemeente. Volgens de kerkenraadsnotulen van de Bexstraat-gemeente heeft men in 1977 voor het eerst gesproken over een eigen evangelist voor de Linkeroever. Er is een groot arbeidsveld, veel verlangen naar een werker, maar

geén middelen. Via de Nederlandse Gereformeerde Zendingsbond wordt een financiële oplossing gevonden: een groot aantal Nederlandse Hervormde gemeenten gaat tesamen de benodigde middelen bijeen brengen. In 1980 wordt Koos SNATERSE als eerste evangelist in de jonge gemeente bevestigd. De Nederlandse betrokkenheid blijft niet beperkt tot materiële bijdragen, alle jaren door werkt in de zomerperiode een groep Nederlandse jongeren actief mee in de evangelisatiecampagnes in de wijk.

Terugziend in het jonge bestaan van deze protestantse gemeente/ evangelisatiepost komen we momenten van vreugde tegen – zoals bij aankoop en ingebruiknemen van een eigen pand – en periodes van zorg en verdriet. Het ledental blijft doorheen de jaren schommelen rond de 20 volwassen leden.

Na Rob KORENEEF mag ik de derde voorganger zijn die op deze plaats werkt. Het is met enige trots dat ik deze gemeente aan u voorstel : zij is klein in getal, maar trouw in opkomst. Zij is jong in jaren, maar al een stabiele factor in de wijk. Zij is bescheiden van huisvesting, maar de deur naar de samenleving staat wijd open. Zij is gereformeerd van inslag, maar gevarieerd in het geloofsbeleving. Zij is financieel afhankelijk van Hollandse euro's, maar levend en bezielde door Gods Geest !

De VPKB-gemeente van Antwerpen-Linkeroever manifesteert zich in twee opzichten : het is een wijk-gemeente van de protestantse kerk in Antwerpen, en heeft in die zin alles wat een kerk tot kerk, en een gemeente tot een gemeenschap maakt: de woordverkondiging en sacramentsbediening in de zondagse erediensten, kinderopas, bijbelkring-avonden in de week, catechese, maaltijden, pastoraat en diaconaat. En gemeenteleden (ca 20

volwassenen, en 10 kinderen) die aan dit alles actief deelnemen.

Daarnaast heeft de gemeente van Linkeroever (zelf ontstaan uit evangelisatie) nadrukkelijk ook het karakter van een 'evangelisatiepost' behouden. Het is daarom dat ook al die activiteiten plaatsvinden die naar buiten gericht zijn. Omdat we er niet alleen willen zijn voor mensen die de Here Jezus al kennen als hun Heer en Heiland, maar ook voor de mensen buiten, die (zonder dat ze het weten) nood hebben aan een leven met God. Ze zijn zo zeer welkom om te delen in de rijkdom die onze Here Jezus geeft.

Op allerlei manieren proberen we die openheid vorm te geven : open deur op donderdagmorgen, laagdrempelige vrouwen-bijeenkomsten, kinderevangelisatieclub, gospel- en theateroptredens, volkskerstzang, zomeractie voor de jeugd, onze betrokkenheid bij activiteiten van de gemeenschap op Linkeroever, deelname in de Jeugdraad van de Stad Antwerpen.

Natuurlijk is een veelheid aan activiteiten geen bewijs van 'geestelijk leven', maar ik hoop dat we door ons getuigenis in woord en daad tot een zegen voor de inwoners van Antwerpen-Linkeroever mogen zijn. Ik heb gemerkt dat de intermenselijke contacten, met oprechte belangstelling voor jongeren en ouderen, positief gewaardeerd worden, men weet ons te vinden !

In beide functies strekt ons arbeidsveld zich uit vanaf de Schelde tot in het ganse Waasland. Het duurt tot in Sint-Niklaas vooraleer we terug een gemeente vinden met een protestantse (evangelische) signatuur. Moest u eens aan de Schelde vertoeven, vergeet dan niet dat u hartelijk welkom bent in onze kerk!

*Dick VAN DEN BOOGAART, evangelist
VPKB Antwerpen-Linkeroever*

Nieuws uit de faculteit

Jubileum Nederlandstalige afdeling UFGP

De Nederlandstalige afdeling van de UFGP wordt in juni 2004 50 jaar oud/jong. De 50^e dies natalis wordt gevierd op **zaterdag 12 juni 2004**.

De feestcommissie heeft het programma inmiddels in de steigers staan. Naast een informeel ochtendprogramma staat 's middags een academisch dagdeel op de agenda. Globaal is dit het (voorlopige) programma voor de genoemde zaterdag:

10.00 -12.00u. : Ontvangst in het gebouw van de Faculteit, Bollandistenstraat 40, 1040 Brussel.

14.00- 16.45u. : Academische voortzetting in het SoW-gebouw aan de Nieuwe Graanmarkt 8. Thema : Bijbel vertalen voor de 21^e eeuw

Korte referaten van de hoogleraren Smelik (UFGP), Joosten (Straatsburg) en Schoors (KUL).

Repliek van de oud-hoogleraren Jagersma en Nielsen en de oud-studente Barbara Leijnse.

Algemeen debat met de 'zaal'.

17.00 – 18.00u. : aperitief in de inkomsthal van de Graanmarkt 8; om 17.30 een boekpresentatie. Tijdens dit aperitief: boekentafel en hopelijk een fototentoonstelling.

19.00 u. : Maaltijd in Strophilia, een nabijgelegen Grieks restaurant.

Bijdrage aan de kosten: 25 Euro

Adressenbestand: Mevrouw Anneke Vercruysse verzamelt adressen van oud-studenten, oud-hoogleraren, (vroeger) personeel enz. Haar emailadres is : ernst.vercruysse@belgacom.net. Wie adressen heeft stelle zich met haar in verbinding. Verder a.u.b.: 'Hooft zegt het voort'.

Studentenpopulatie

De Nederlandstalige afdeling van de UFGP mag zich verheugen in toenemende belangstelling. Voor het academisch jaar 2003-04 heeft zich een vijftigtal studenten ingeschreven, onder wie zeer jeugdige. De studenten ontmoetten elkaar op dinsdag 21 oktober j.l. voor een korte kennismaking waarbij zij door de docenten vertrouwd werden gemaakt met het praktische reilen en zeilen van de UFGP.

Publiekslezingen 'Europa'

Deze (intussen traditionele) lezingen vonden plaats in oktober en waren een groot succes. Het thema was : Naar een ander Europa.

De inleiding van dr. Herman Wiersinga over *Anders denken in Europa* is nog beschikbaar en kan worden aangevraagd bij J.Wiersma (j.wiersma@skynet.be). De lezingen van Marc Vandepitte en Monika Van Paemel komen ook beschikbaar. In een volgende Info zal daarover nader worden bericht.

Het thema van de Europese publiekslezingen in oktober 2004 is **Om-denken in Europa**. Deze reeks zal worden geopend door de oecumenicus dr. Albert van den Heuvel (toegezegd). Tevens zal er een bijdrage zijn van dr. Reginald Moreels (gevraagd). Nadere mededelingen volgen.

Inlichtingen :

dr. J.Wiersma (02-527.47.23)

Contact

De eigen website is te vinden op <http://protestafac.ac.be>. Het emailadres is info@protestafac.ac.be.

UNIVERSITAIRE FACULTEIT voor
PROTESTANTSE GODGELEERDHEID
Secretariaat: mevrouw Anne Joué
Bollandistenstraat 40
B-1040 BRUSSEL
(bij metrohalte Merode,
Montgomery of Thieffry + 5 min.
te voet)
Tel.: 02-735.67.46
Fax.: 02-735.47.31
e-mail ufpg@vpkb.be

Benoeming paus (vervolg van bladzijde 3)

Multinational "Rooms-katholieke Kerk"

Als je vandaag het woord "paus" uitsprekt, dan denk je meteen aan een persoon die zaken verordent, waarop niemand iets in te brengen heeft. De paus is een gezagsdrager die principes bepaalt, waaraan je je te houden hebt. Bovendien is hij het hoofd van waarschijnlijk de grootste multinational ter wereld. De multinational "Rooms-katholieke Kerk" is verankerd in bijna alle Staten ter wereld en de goede boodschap die de geestelijke vader te Rome verkondigt, wordt overal verspreid via priesters van diverse kerkelijke rangen en via zusters die op diaconaal vlak en door gebed ondersteunend werken.

Het feit dat ik de Rooms-katholieke Kerk als multinational bestempel, is niet denigrerend bedoeld. Ook andere Kerken - zelfs protestantse - vertonen deze kenmerken. Multinationals wordt vaak verweten, dat zij willen heersen over de zwakkere bevolking. Om aan dit verwijt te ontsnappen, moet de Kerk anders functioneren dan multinationals, wier enig doel is om maximale winst te boeken. De multinational "Kerk" moet integendeel deel uitmaken van de andersglobalisten, die pleiten voor deelname van alle betrokken personen, voor eerbied voor alle personen - ook als dit betekent dat je moet afzien van bepaalde winsten -, voor het bevrijden van volkeren die nog steeds in onderworpenheid leven, voor het verdelen van bestaansmiddelen en voor welvaart voor iedereen... Deze andere globalisering heeft gevolgen voor wat je van de Rooms-katholieke Kerk en van haar "baas" mag verwachten.

Al te vaak krijgen we de indruk dat de paus slechts gehoor geeft aan een aantal raadgevers en geestelijke leermeesters, die de curie vormen : dat zijn diegenen die zich opgewerkt hebben tot functies dichtbij het pauselijke gezag maar ver van

het werkveld. Ik verwacht van de paus dat hij verder kijkt dan het selectieve scherm van de curie en rekening houdt met de enorme diversiteit van het christelijke volk, zelfs als je dat beperkt tot het volk dat verbonden is aan de Kerk van Rome. Deze diversiteit, die je niet kan vermijden en die tot op een zeker punt positief is, zal leiden tot het relativeren van standpunten die meestal monolithisch worden voorgelegd.

Ik verwacht van de paus, dat hij geen dogmatische waarheden of ethische veroordelingen decreteert, die alsmaar als een zwaardere last ervaren worden, maar integendeel teruggrijpt naar de stijl van het Evangelie, waar het vooral gaat om de Goede Boodschap met aanmoedigingen, nodigheden, oproepen, telkens met hoop op verlossing, genezing en het rechthelpen van mensen. Van de paus verwacht ik bemoedigende woorden, die richting geven naar een gezegend leven en die mensen, die voor een andere richting kiezen, niet veroordelen of verstoten. Ik hoop dat de paus in dit kader open staat voor dialoog. Om de juiste woorden uit te spreken, moet hij aandacht hebben voor twee dingen :

- de evangelische boodschap die door de eeuwen heen relevant blijft, die voortdurend moet herlezen worden, waarover steeds opnieuw moet nagedacht worden om ons geweten wakker te houden t.a.v. de talloze wanordelijke ontwikkelingen op het vlak van de samenleving en de techniek;
- de stem van het volk - ik herhaal : niet alleen via de hiërarchische structuur - om rechtstreeks contact te hebben met de verschillende levensomstandigheden, waarin mensen leven. De multinational Rooms-katholieke Kerk zou de weg kunnen tonen naar een andere mondialisering, waarnaar velen op economisch vlak verlangen.

Politiek

Zal de paus zodoende uit het kerkelijke kader stappen om een politieke rol te spelen ? Het Vaticaan heeft vaak een zetel als Staat geclaimd bij verschillende wereldorganisaties of -conferenties. Dit biedt de mogelijkheid om op gelijke voet te staan met politieke machtshebbers en om bepaalde standpunten te bestrijden. Deze manier van handelen is gebaseerd op een machtsspel, dat volgens mij niet past voor een Kerk. Ik verwacht veeleer van de Kerk en haar vertegenwoordigers - dus ook van de paus - dat zij kiezen voor de weg van het dienen. Dit moet niet betekenen dat zij uitgesloten worden uit de politieke wereld, maar hun rol wordt anders.

Geweten

Van de Kerk en haar woordvoerders verwacht ik dat zij de rol van het geweten spelen nl. relevante vragen stellen, niet om er een kant-en-klaar antwoord op te hebben maar om eerbied voor mensen als prioriteit te stellen (talloze mensen zijn immers betrokken door een politiek besluit, een technologische uitvinding of door een economische herstructurering). Meer dan ooit verwacht ik van de Kerk dat zij woordvoerder is van de stemlozen en van het geweten (misschien het slechte geweten) van diegenen die macht hebben.

Rechtvaardigheid, vrede en heelheid van de schepping

Rechtvaardigheid, vrede en heelheid van de schepping : drie opvattingen die men niet van elkaar kan scheiden in een Kerk. De Kerken voelen dat er op deze domeinen een verantwoordelijkheid ligt die niet rechtstreeks met geloof en zingeving te maken heeft. Er is echter een nauw verband tussen deze verschillende

begrippen aangezien de prioriteit die wij geven aan eerbied voor de mensen, langs deze dimensies gaat. Bovenstaande waarden moeten regelmatig in herinnering gebracht worden. Het zijn trouwens oproepen die we terugvinden in de boodschap van de grote profeten van de Bijbel en die vandaag nog even toepasselijk zijn als vroeger.

Van een paus zou ik kunnen verwachten, dat hij handelt als een ambassadeur voor verzoening : een bemiddelaar, een vredespelgrim die probeert tussen te komen waar conflicten dreigen of losbarsten. Woorden van vrede worden op deze manier concrete stappen naar rechtvaardigheid zonder vooroordeel : ambassadeur zijn voor vrede en verzoening, ambassadeur zonder staats- of politieke banden. Vaak ziet men dat conflicten zich toespitsen wanneer er niemand is die als bemiddelaar wil optreden. Daarom mag men nooit iemand verwijten een vredesmissie te ondernemen, zolang deze gestoeld is op een humanitaire geest en op het zoeken naar rechtvaardige oplossingen. Integendeel !

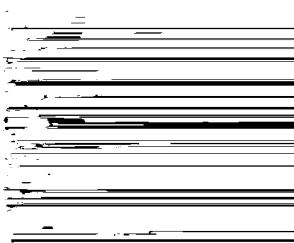
Ontkerkelijkheid

En op het vlak van de Kerk ? Waarschijnlijk zullen de gevolgen van de ontkerkelijkheid niet afnemen. Ze zullen nog duidelijker worden wanneer het ontwikkelingsniveau, ook in andere werelddelen, toeneemt. De Kerk wordt tevens aangetast door een heen en weer geslingerend tussen steeds sterkere ongebreidelde religiositeit waarin elementen van verschillende afkomst zich mengen. De Kerk zou zich kunnen vinden in de rol van "zout der aarde" : klein als je kijkt naar de hoeveelheid, maar onmisbaar voor de levenssmaak. De paus zou zijn dromen van grootheid, glorie en verovering van de wereld moeten opgeven om zich over te geven aan zingeving, het brengen van een boodschap - onder inspiratie van het Evangelie - die mensen opricht, die positieve doelstellingen voorstelt, die oproept tot verlossing en solidariteit, die verzoening bevordert... Precies daar waar ontwik-

keling en ontkerkelijkheid hun hoogtepunt bereiken, neemt het persoonlijke gevoel van ellende en wanhoop toe. Nergens anders vind je zoveel depressieve mensen, soms met zelfmoordplannen.

De opdracht van de Kerk is niet, tegenspoed te vergroten door allerlei lasten op te leggen, maar om een boodschap van verlossing, genade en liefde te laten klinken om opnieuw smaak in het leven te brengen.

Deze woorden verwacht ik van een paus, niet als een mooie redevoering in het ijle, maar in rechtstreekse confrontatie met het alledaagse leven, dat getekend is door allerlei invloeden.

Oecumene

Een punt dat voor protestanten zeer belangrijk zal zijn, is de houding van de paus tegenover de andere Kerken. Welk standpunt zal hij innemen op het vlak van de oecumene ? Hoe ziet hij de andere christelijke levensbeschouwingen en andere godsdiensten ? Rome heeft zich vaak arrogant opgesteld tegenover andere christelijke Kerken. De Rooms-katholieke Kerk is de enige (of bijna) die waardig is, zich Kerk te noemen. Richtlijn die de gedachte van Rome vormt, is ongeveer deze : andere levensbeschouwingen moeten zich naar Rome richten of beter nog zich onderwerpen. Een paus zou de waardigheid van andere christelijke levensbeschouwingen moeten erkennen; hij zou hen niet mogen zien als concurrenten maar als mogelijke partners ondanks de duidelijke kenmerken die hen van elkaar onderscheiden.

Kan ik hopen op een paus die de traditioneel scheidende starheid opgeeft en open staat voor samenwerking op bepaalde vlakken, ook op

het institutionele vlak tussen christelijke Kerken ? Hij zou hierdoor erkennen dat bestaande samenwerking op plaatselijk niveau op prijs gesteld wordt.

Zijn toestemming om gezamenlijk de eucharistie / het avondmaal te vieren zou bijdragen tot de broederlijkheid, die onlangs afgeremd werd door een aantal verboden van het Vaticaan. Heeft het Vaticaan niet méér te winnen bij een ruimere en erkende broederlijkheid dan bij een achteruitgaande starheid. Een open eucharistie zou een mooi teken zijn indien deze niet langer beperkt wordt tot gelovigen van het "goede" geloof, maar ook opengesteld wordt voor gelovigen van de andere christelijke levensbeschouwingen (hetgeen trouwens één geloof is).

Conclusie

Als je nu alle verwachte eigenschappen opsomt en als je aan de breedte van de taak en aan de nodige deskundigheid denkt om te kunnen handelen, niet alleen op theologisch vlak maar ook op het vlak van bedrijfsbeheer en het doen van uitspraken i.v.m. ethische of politieke kwesties, dan bestaat de man (of zal het ooit een vrouw kunnen zijn ?), die aan de profielschets van paus beantwoordt, waarschijnlijk niet.

Daarom verwacht ik in het bijzonder van de paus, dat hij iemand zal zijn die mensen aan de basis samenroept om naar hen te luisteren en een open oor heeft voor hun vragen, hun hoop, hun verwachtingen, hun zorgen... om daarna in goed overleg met hen te handelen. Van een paus verwacht ik niet dat hij dogma's definieert, maar dat hij de verschillende opvattingen in de Kerk en in de samenleving erkent, deze kan overbruggen zodat de Kerk - ondanks de verschillen die zeker geen drama's zijn - in vrede kan leven en zelf zaad van vrede in de wereld kan zaaien.

*ds. Daniel VANESCOTE,
voorzitter synodale raad.
10.11.2003*

Protestantse Solidariteit

Uw NGO voor ontwikkelingshulp

Protestantse Solidariteit neemt deel aan de bestrijding van AIDS in Burundi, Rwanda, Congo, Burkina Faso en Guinea.

De verschillende soorten interventies zijn :

- voorlichting aan risicogroepen, in scholen en kerken, op markten, aan groepen...;
- opsporing van besmettingen d.m.v. labo-onderzoek en advies vóór en na de test;
- behandeling van met AIDS samenhangende ziekten, zoals longontsteking...
- psychologische hulp en sociale steun aan zieken en hun familie

Marsveldstraat 5
B-1050 Brussel
Tel. + 32 2 510.61.80
Fax + 32 2 510.61.81
e-mail
solidarite.protestante@skynet.be
Rekening 068-066 90 10-28
(bedragen vanaf Euro 30 zijn fis-
caal aftrekbaar)

Protestantse Radio- & TV-uitzendingen

Programma-Informatie december 2003

Radio:

*telkens op de 2de en 4de woensdag van de maand op VRT/Radio 1
om 19.20 uur (behalve op 24/12 Kerstavond om 19.08u.)*

10 december	Radiopastoraat Frank MARIVOET
24 december	Kerstavond - Vrees niet, ik verkondig u een blijde boodschap Frank MARIVOET

TV-Erediensten:

op zondag op TV 1 om 10.00 uur

25 december	Kerstdag, in Eurovisie, vanuit Genève, Zwitserland Nederlandstalig commentaar : Antoinette PANHUIS
-------------	---

Contact: Frank Marivoet, C. Meunierstraat 85/0002, 3000 Leuven

Web-Site: <http://www.vpkb.be/pro>